

Fäbodstuga i södra Sälbuo, Floda sn

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, juli 2020

Stugan med senare vidbyggt lider i augusti 2020.

Den 12 juli 2020 tog jag fyra borrprover i en fäbodstuga i södra Sälbuo, [60.44143, 14.77561](#) (WGS 84). Proven togs inifrån på bakre långväggen i stockarna C3, C4, C5 och C9. Alla visar sig vara av knappt hundraåriga tallar som fälldes vinterhalvåret 1796/97 i samma bestånd. Raka blockknutar av vanlig 1800-tals typ. Stugan torde alltså vara timrad ca 1797.

Kartografi och genealogi

Fäboden på storskifteskartan 1812 och

med nutida karta i överlägg.

Enligt Storskifteskartan 1812 tillhör fäboden Olof Andersson i Forsgärdet. Det finns ingen byggnad på den nuvarande platsen, men en byggnad, som kan vara samma, står strax bakom nuvarande stuga, vriden ca 45° i förhållande till denna, men om det är samma stuga är svårt att säkert veta.¹ Ägaren Olof Andersson måste vara den som återfinns som Kung eller Kristoffers Olof Andersson 1771-1850, född i Svedjebyn, som är svärson på gården i Forsgärde från 1792, men vars hustru Kerstin Kristoffersdotter dör 1802, året efter sin far. Olof Andersson bor sedan med svärmoder Brita Sakrisdotter 1740-1818 från Forsen och sina tre överlevande döttrar.²³ Jag lyckas emellertid inte hitta någon koppling mellan denna familj till varken den daterande inskriften PAS 1797 eller den målade dörren HLS MPD 1854.

PAS AD 1797 – men vilken Per Andersson?.

Den daterande inskriften i stugan bör uttydas *Per Andersson AD 1797* där 1797 alltså är stugans byggnadsår, nu bekräftat. Timringen är av en typ som tycks slå igenom i Floda vid just denna tid (1790-tal) men på andra håll varit i bruk länge. Bokstäverna som utgör initialer är inte de typiska, vilket däremot AD (Anno Domine) är. Man kan kanske överväga om det skulle kunna vara timmermannens signatur snarare än fäbodbrukarens? Den ende i Forsgärdet med det namnet är Per Andersson 1754-1804 från

Syrholn, som gifter sig för andra gången 1796 med Karin Jonsdotter från Tallriset. (första giftermålet var med Brita Ersdotter 1750-1795 från Forsgärdet). ⁴⁵ Årtalet ger i varje fall mening om det är han. En annan tänkbar Per Andersson bor i Holsåker, men är från Forsen ("Willings" senare "Skjutarns" i den gården hölls skola). Han var gift med Karin Ersdotter (f. 1758) från Tallriset, men kommit som fosterdotter till Holsåker⁶ Någon uppenbar orsak till varför någon av dessa med namnet Per Andersson skulle ha fäbodstuga på Olof Anderssons mark är likväl oklart

På dörren står målat HLS MPD 1854. Det torde vara Halvar Larsson (1796-1875) och Maria Persdotter (1797-1877) i Tallriset, gifta 1818⁷⁸ Jag lyckas trots en del sökande likväl inte leda någon av dessa tillbaka till någon av de ovan nämnda familjerna.

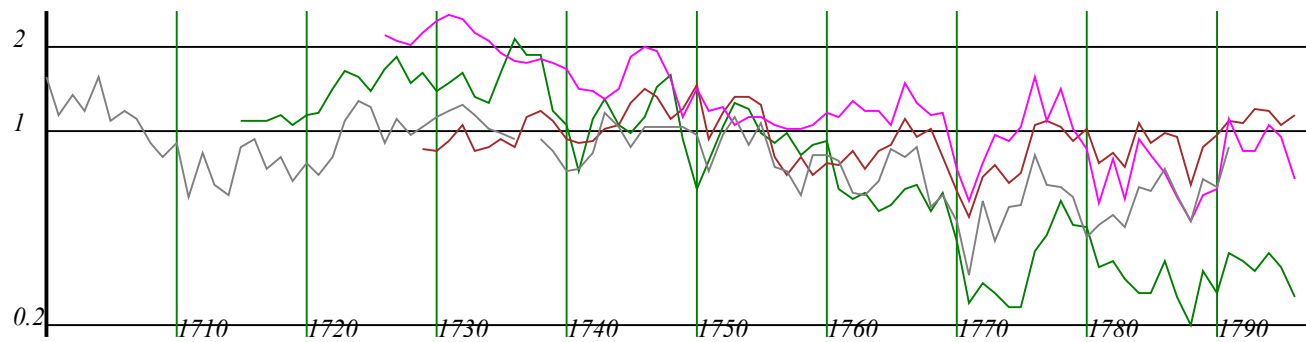
1. ↑ [20-flo-24, Storskifte, Säljeboda fäbodeställe, 1812-02-07 \(författad 1808\)](#)
2. ↑ [Floda kyrkoarkiv, Dalarnas län, Husförhörslängder, SE/ULA/12375/A I/13 \(1806-1815\), fol 139](#)
3. ↑ Elfving, Lars: *Floda sockens släktbok* Floda Hembygdsförening 1966: N 101
4. ↑ [Floda kyrkoarkiv, Dalarnas län, Husförhörslängder, SE/ULA/12375/A I/11 \(1795-1805\), fol 130](#)
5. ↑ Elfving, Lars: *Floda sockens släktbok* Floda Hembygdsförening 1966: N 97, M 59
6. ↑ Elfving, Lars: *Floda sockens släktbok* Floda Hembygdsförening 1966: M 56, A 109, A 148
7. ↑ [Floda kyrkoarkiv, Dalarnas län, Husförhörslängder, SE/ULA/12375/A I/22 \(1847-1856\), fol. 167](#)
8. ↑ Elfving, Lars: *Floda sockens släktbok* Floda Hembygdsförening 1966: M 89

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätdata (ringbredder)

207B 1 Föbodstuga, Jugas, S. Sälbuo, Floda sn PISY
207B 2 Sweden Pinus sylvestris 1700 1796
207B 3 T. Axelsson

207B03, 1700–1791, C9. +5 felmonterade. Provet föll sönder. Skört p.g.a uttorkning bakom spisen.
207B00, 1715–1796, C3
207B02, 1726–1796, C5
207B01, 1729–1796, C4

Korrelationsvärden

Cybis CDendro (April 9 2019), Algorithm: P2YrsL: Proportion of last two years growth LIMITED (2,0,T,1,2,6)
Correlations between each of 4 checked members (=all members) of the collection 207B.rwl
and the rest of the checked members of that collection (excluding samples of the same stem).
Minimum overlap used when finding best match: 35

		Member offset to ref-----																	
Years		Off	Over	P2Yrs-----		BaPi-----		C84F-----		BesIE-----		MeanSF-----		GLK--		Skel-	P2YrsL-----*		
		set	lap	CorrC	TTest	CorrC	TTest	CorrC	TTest	CorrC	TTest	CorrC	TTest	GLK	Chi2	CorrC	TTest		
207B00	82	0	81	0,45	4,5	0,41	4,0	0,44	4,4	0,40	3,8	0,43	4,1	0,65	4,1	0,45	4,		
207B01	68	0	67	0,53	5,0	0,47	4,2	0,59	5,9	0,53	5,0	0,53	4,9	0,63	11,4	0,52	4,		
207B02	71	0	70	0,57	5,8	0,51	4,9	0,53	5,2	0,52	5,0	0,54	5,2	0,64	1,9	0,58	5,		
207B03	92	5	75	0,55	5,7	0,61	6,6	0,64	7,2	0,61	6,4	0,61	6,5	0,66	4,8	0,52	5,		

Mean corr. of first column when overlap >= 35 (4 samples): 0,52 Standard deviation interval 0,47 - 0,57
All member offsets are at points of best match!

Cybis CDendro, Algorithm: P2YrsL: Proportion of last two years growth LIMITED (2,0,T,1,2,6)
Correlations between best available references (PISY) and
mean of 207B-samples
dated to 1796 with corr >= 0,47 and with overlap >= 96
Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	Corr	Test	lap	Chi2		
all...	0,63	7,78	96	11	based on 11 members	
Kungsber	0,63	7,82	96	21	Kungsberg-Järbo-Lumsheden, Gästrikland	PISY/KBPISY 2
se007	0,62	7,57	96	19	Dalarna region (Lunds Universitet, "extraterastrial")	PISY
SödraDal	0,60	7,20	96	7	Södra Dalarna	PISY/SDalar 2
FlodaSn0	0,59	7,07	96	9	Floda sn, Dalarna (mainly Björbo) (ej swed305)	PISY/FlodaS 2
GagnefSo	0,55	6,37	96	14	Gagnef-Djura	PISY/Gms000 2
Grangard	0,53	6,10	96	19	Grangärde, Dalarna	PISY/0000 2
SolorNor	0,53	6,08	96	16	Solør, sydöstra. Norge (digitaliserat av Arne Andersson)	PISY
swed305	0,53	6,02	96	11	Björbo, Dalarna	PISY/0000 2
GvleC-pi	0,48	5,34	96	4	Hamrånge & Hille, Gästrikland (east)	PISY/X0 2
Sfsn-PIS	0,47	5,19	96	4	Säfsnäs socken, Dalarna	PISY/Sfsn 2
Bingsjo_	0,47	5,18	96	6	Bingsjö Dalarna, Klockargårdens storstuga	PISY/BingKg 2